



הצעה לפתרון בחינת הבגרות בלשון

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 70% מן הרמה הרגילה (מותאם)

מועד קיץ תשע"ו 2016

סמל שאלון: 11281 (מותאם)

הפתרון נכתב על ידי מיה צאלח-גפני ואסף גבעתי
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

חלק ראשון - הבנה והבעה

פרק א: הבנת הנקרא

1. א. לפי חביב (כותב טקסט 1):

הפגיעה בסביבה - ייצור מזון מעובד, שהוא המזון העיקרי הנצרך בימינו, הוא בזבזני יותר מבחינת הסביבה כיוון שלייצורו נדרשים משאבים נוספים מעבר לייצור מזון טרי. הוא גורם לפליטת גזי חממה, בזבוז מים, זיהום מקורות מים, ובירוא יערות לצורך מרעה.

הפגיעה בבריאות האדם – צריכת יתר של שומנים, סוכרים וכימיקלים המצויים במזונות מתועשים נקשרת לעלייה בשכיחות של השמנה, מחלות לב וסרטן.

לפי אוסטרייכר (כותב טקסט 2):

הפגיעה בסביבה – סגנון החיים המודרני של האדם מביא לצריכה מוגברת של משאבי הטבע בקצב גבוה מן הקצב שכדור הארץ יכול לחדשם וליצירת פסולת בקצב גבוה מן הקצב שהיא מתפרקת.

הפגיעה באדם – תזונה שמבוססת על מזון מתועש משפיעה לרעה על מערכות גוף התומכות בחיינו, כגון: מערכת העצבים, מערכת הנשימה מערכת העיכול וכדומה.

ב. המלצתם המשותפת של הכותבים היא לעבור לתזונה בת קיימא – להטמיע בציבור הרגלי אכילה נכונים שיסייעו לו לשמור על הבריאות ויהיו טובים לסביבה. כך ננהג באחריות כלפי המערכות החיוניות לקיום גופנו וסביבתנו כאחד.

2. (1) טקסט 2 מרחיב בעיקר היבט אחד המובא בטקסט 1.

(3) טקסט 3 מוכיח את הנאמר בטקסט 1.

3. א. מומחי הקיימות – הגברת צריכת ירקות ופירות טריים, ובאופן כללי יותר אכילת מזון טרי המכיל חלבונים, שומנים סוכרים ויטמינים ומינרלים בצורה מאוזנת וטבעית.

תעשיית המזון – צריכת מזון מעובד המניב רווח כספי לתעשייה, ומכיל כמויות גדולות של שומנים סוכרים וכימיקלים.

ב. מומחי הקיימות - שמירה על בריאות הציבור ושמירה על הסביבה.

תעשיית המזון – רווח כספי לתעשיית המזון המעובד.

חלק שני – לשון

פרק א: חובה – שם המספר ומילות היחס

5.

- ארבעה עשר ביולי
- חדר מספר מאה ואחת
- חמישה שבועות
- בכינוס האחד עשר
- תשעה מיליארד
- פי שניים
- בשלוש הערים הגדולות
- מאה עשרים ושבע קלוריות
- שישה אחוזי שומן
- חמישים ושלושה שקלים

פרק ב: תחביר

6. א. (4) משפט איחוי (מחובר) : איבר א – משפט פשוט; איבר ב – משפט פשוט
- בעל חלקים כוללים.
- ב. לחינוך – (4) לוואי
- גופים – (1) נושא
- ג. הביטוי המכליל – מדינות
- תפקיד תחבירי – תיאור (מקום)
- הפירוט – איטליה, יפן וארצות הברית
- תפקיד תחבירי – תמורה (מפרטת/כוללת)
- ד. כדי להתקיים בני האדם זקוקים לתנאים כגון טווח טמפרטורות מצומצם, לחץ אטמוספרי מתאים ואוויר ראוי לנשימה.
7. א. (2) – מורכב
- ב. בעקבות העלייה החדה בשיעור המחלות הכרוניות הנובעות מתזונה לקויה וממיעוט פעילות גופנית, פיתחו משרדי הממשלה תכנית לאומית לקידום אורח חיים פעיל ובריא.
- ג. חלק כולל : "מתזונה לקויה וממיעוט פעילות גופנית" – תפקידו התחבירי : מושא
- חלק כולל : "פעיל ובריא" תפקידו התחבירי : לוואי
- ד. (1) ישנה עלייה חדה בשיעור המחלות הכרוניות
- (2) המחלות הכרוניות נובעות מתזונה לקויה וממיעוט פעילות גופנית.
- (3) משרדי הממשלה פיתחו תכנית לאומית לקידום אורח חיים פעיל ובריא.

8. א.

1. לוואי

2. נושא

3. נשוא

4. תיאור (סיבה)

ב. אנו מחנכים את הילדים לתזונה נכונה – מושא

ג. מזון בריא חיוני לבריאות תקינה אך רכיבי המזון הבריא יקרים כיום יותר מרכיבים של מזון מתועש, ולכן לאוכלוסיות במעמד חברתי-כלכלי נמוך יש קושי כספי להשיג מזון בריא

9. א. (1) קיימת

(2) צריך

• חינוך לתזונה בריאה ובת קיימה משפיע רבות על הרגלי אכילה

ב. הבן ביקש מאביו לאכול אוכל בריא בלבד.

(1) הבן ביקש שאביו יאכל אוכל בריא בלבד

(2) הבן ביקש מאביו שייתן לו אוכל בריא בלבד

בשבוע הבא יתקיים יום עיון על מיזם התזונה הבריאה **בבאר-שבע**.

(1) בשבוע הבא יתקיים יום עיון על מיזם התזונה הבריאה בבאר שבע.

(2) בשבוע הבא יתקיים יום עיון על מיזם בבאר שבע בנושא התזונה הבריאה.

10.

א. חוקרים טוענים / גורסים שחינוך לתזונה נכונה בגן ישפר את הרגלי האכילה של הילדים.

ב. פסוקית נושא

ממחקר חדש עולה [כי חינוך לתזונה נכונה בגן תורם להקניית הרגלי אכילה נכונים לילדים].

ג. (1) .I. הסגר

.II. מושא

(2) התרומה של ההסגר : הערה של הדובר / ציון מקור המידע / הבעת עמדה.

(3)

• משפט מורכב.

פסוקית לוואי

• יש גננות [אשר אינן מאמינות לדברי עורכת המחקר].

• יש = נשוא אינן = אוגד

פרק ג - מערכת הצורות

11.א

הפועל	השורש	הבניין
תניב	נ-ל-ב	הפעיל
מותנה	ת-נ-ה	הופעל
לעורר	ע-ו-ר	פיעל
יכול	י-ו-ל	פעל/קל
התנסו	נ-ס-ה	התפעל
מידרדרות	ד-ר-ד	התפעל
דחו	ד-ח-ה	פעל/קל

צורות הפועל נבדלות זו מזו בגזרה

המילה **גלויים** מקורה בשורש ג-ל-ה והיא משתייכת לגזרת נחי ל/ה

המילה **מצויים** מקורה בשורש מ-צ-א והיא משתייכת לגזרת נחי ל"א

12. א

י-ו-ר-ש	ר-ש-י/ה
נוריש תורשה מורשת	מרשים רשאי רשות מורשה

ב. הפעיל

ג. שחקן הכדורגל **מרשים** את הצופים בפעלולים וירטואוזיים

בניין – הפעיל שורש – ר-ש-מ

.13

א. (1) **החמרת** העונש – ח-מ-ר

הסרת המגבלות – ס-ו/י-ר

הקניית ערכים – קני/ה

הובלת ציוד – יו – ב-ל

(2) **הקטלה**

(3) שניהם שמות פעולה של בניין הפעיל

ב.

שורש + משקל	בסיס+צורן
גלות התנגדות	בריאות קיימות מהות

.14 א.

(1) **מחיקה**

(2) **קנאי**

ב. **הליכון**

ג. (1) **דרמה**

אקולוגיה

בלון

(2) **שורש ומשקל** :

נחמה- נ-ח-מ

מזון – ז-ו/י-נ

בסיס וצורן :

מטרייה – מטר

א. (1) המשמעות המשותפת: הקטנה

(2)

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
קִטְנָן	בִּיתוֹן
פָּעֵטוֹט	מְדוֹרְנָת
זָעָרוֹר	בְּרָנְשׁוֹן
	אִישׁוֹן

ב. משפט I: סוג הצורן – צורן גזירה משמעותו: שם תואר

משפט II: סוג הצורן – צורן נטייה משמעותו: שייכות (שלי)